

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 19. julija 1934.

Štev. 80.

Samo predpisi ne pomagajo

Pred kratkim je bila objavljena v nekaterih listih nad vse posrečena karikatura o sovjetski maniji vedno novih predpisov. Karikatura je predstavljala kmetico, ki molze kravo, okoli nje pa so posode vse napolnjene s tinto. Kajti naj kmetica še tako molze in molze, krava ne da od sebe drugega ko tinto. Ko se kmetica čudi, kako, da daje krava mesto mleka tinto, pa ji reče njen sosed. »Pa kaj naj drugega da, ko tinto, ko pa tudi ne dobi drugega za žreti, ko same predpise.«

To karikaturu bi morali imeti vedno pred očmi oni, ki mislijo, da je mogoče s samimi predpisi delati čudeže. Ti ljudje se udajajo naivnemu mnenju, da ni treba za rešitev gospodarske stiske storiti nič drugega, ko izdati kopico predpisov in ti bodo potem pokazali svojo čudodelno moč in vse bo šlo tako, kakor je ukazano po predpisih. Zal pa se le prezgodaj izkaže, da te čudodelne moči ni v predpisih in niti ne v onih, ki so najboljše mišljeni. Kajti predpisi morejo učinkovati dobro le tam, kjer so dani pogoji za te predpise. Če je bila n. pr. v katerem mestu zadostna količina živil, potem je bilo mogoče s predpisi urediti razdelitev teh živil tako, da so bili vsi prebivalci mesta deležni teh živil. Če pa ni bilo živil zadosti, potem tudi niso pomagali vsi predpisi in prebivalci so stradali, pa najsi so bili predpisi še tako globoko preudarjeni.

Današnja gospodarska kriza je pokazala na polno nerednosti po vsem svetu, ki so v veliki meri krive vseh sedanjih težav. Tako trpe ljudje v eni deželi najtežje pomanjkanje v blagu, ki ga je v drugi deželi toliko, da ga mečejo v morje. Jasno je, da bi bilo to mogoče urediti s pametnimi predpisi, da bi se moralo oddati blago, ki ga je v eni deželi preveč, deželi, v kateri ga je premalo. Zalibog pa je danes tako na svetu, da veljajo predpisi one dežele le v tej deželi in zato se s samimi predpisi tudi ne da izravnati pomanjkanje blaga v eni deželi z viški v drugih.

Je pa tudi polno nerednosti, ki so lastne samo eni deželi in ki bi jih bilo mogoče urediti z veljavnimi predpisi v tej deželi. Pa tudi v tem primeru se izkažejo ti predpisi le prepogosto kot čisto brez učinka, ker se pač ne ravnaajo ljudje po teh predpisih, ker jih prezirajo celo uradi, ki bi morali skrbeti za njih izvedbo. Zato doživlja tako pogosto tudi najostrejša diktatura popoln fiasko. Ker kaj pomaga, če izdaja kdo najbolj pametne in najbolj utemeljene predpise, če pa ni uprava sposobna ali voljna, da te predpise izvede. Sele takrat imajo in morejo imeti predpisi res dober učinek, kadar je tu dobra uprava, ki te predpise tudi pravilno razume in jih pravilno izvaja. Če pa takšne dobre uprave ni, potem tudi ne pomagajo niti najboljše ukrepi. Zato je prvo, kar je treba doseči, da imajo dekreti smisel in učinek, zboljšanje uprave.

S predpisi pa se tudi ne sme zahtevati nekaj nemogočega. Če je na primer znano, da je nastala v nekateri panogi gospodarstva kriza, ki raste iz dneva v dan, potem ni mogoče zahtevati od te panoge še večjih dajatev ko v času konjunktura. Takšnim panogam je treba nasprotno z različnimi olajšavami pomagati iz krize in ko se to posreči, se bo dana pomoč bogato obrestovala. Treba pač najprej poskrbeti za to, da morejo ljudje zaslužiti, šele potem morejo tudi dati denar za javne dajatve. Je pač tako, kakor kaže uvodoma omenjena diktatura: Če dobiva krava mesto sočne krme same predpise, potem tudi ne bo dala od sebe mleka, temveč tinto. Kajti ni na svetu predpisa, ki bi mogel dati brez sočne krme mleka.

Zato je napačna ona misel, ki pričakuje vso rešitev le od predpisov in zakonov.

Najprej je treba ustvariti podlago za te predpise, najprej je treba dati ljudem za služka, šele potem pride vse drugo. Prav tako je napačno, kadar se hoče doseči ravnovesje med izdatki in dohodki katerega javnega telesa s samimi kompresijami izdatkov. Na ta način se prihaja polagoma do tega, da zavlada povsod popolna proletarizacija množic. Kajti tudi kompresije morajo imeti svoje meje in če te preveč

Vprašanje ljubljanskega kolodvora

sklep o odpravi tovarne postaje na gorenjskem kolodvoru je zopet razgrnil vprašanje povečanja ljubljanskega kolodvora. Ze dosti let pred vojno je morala nemška železniška uprava priznati, da je ljubljanski kolodvor premajhen in da je njegovo razširjenje nujno. Po vojni se je Ljubljana več ko podvojila, njen gospodarski pomen se je dvignil v še večji meri, ljubljanski kolodvor pa je ostal kljub temu isti, kakor pred vojno. Celih 15 let se kljub ponovnim opominom ni storilo prav nič, da je postala ljubljanska kolodvorska mizerija že nevdružna. In ta mizerija zadeva v enaki meri osebni, ko tovarni promet. Kakršna življenjsko nevarna gnječa je ob prihodu in odhodu opoldanskih in večernih vlakov, je v resnici že v zasmeh vsem policijskim predpisom. Naravnost čudež je, da niso nesreče kar na dnevnem redu. Prepričani smo tudi, da se na kakšnem zasebnem kolodvoru takšne razmere ne bi nikdar trpele, zato je pa tudi čas, da se jim napravi konec tudi na državnem kolodvoru.

Konec pa se jim ne more napraviti drugače, kakor z razširjenjem kolodvora, ker je sedanji kolodvor kratkoma premajhen. Zato treba zopet enkrat začeti energično akcijo, da se premakne ljubljansko kolodvorsko vprašanje z mrtve točke, na kateri le vsled že pregovorne potrpežljivosti ljubljanskega prebivalstva počiva že leta in leta.

Sedaj, ko se je z odpravo tovarne postaje na gorenjskem kolodvoru pokazalo tako omalovaževanje gospodarskih potreb severno zapadne Ljubljane, pa resni treba, da bi se Ljubljana še naprej postavljala s svojo potrpežljivostjo. Z odpravo gorenjskega tovarnega kolodvora je razgrnjeno vse ljubljansko kolodvorsko vprašanje in to vprašanje mora ostati na dnevnem redu, dokler ne bo rešeno v skladu z gospodarskimi interesi Ljubljane.

Nov udarec za sadne izvoznike

Privilegirana izvozna družba je dobila monopol za izvoz sadja v Nemčijo

Maribor, 17. julija.

Našo sadno trgovino, ki si je na podlagi zaključkov nedeljskega izvoznikega kongresa delala za letošnjo sezono najlepše nade, je zadel nepričakovan udarec, ki ji preti naravnost z uničenjem. Privilegirana izvozna družba v Beogradu si je zagotovila celoten izvozni kontingent jabolok v Nemčijo ter izigrala našo svobodno trgovino, ki je prva pričela s pionirskim delom za razvoj sadjarstva ter si je z velikanskimi žrtvami pridobila na nemških trgih stalne solidne odjemalce. Od letošnjega nemškega kontingenta so si naši sadni trgovci veliko obetali. Nemčija se je obvezala, da bo prevzela letos od nas 1300 vagonov jabolok. Celotna produkcija v Sloveniji, ki pride letos v poštev, pa znaša jedva 800 vagonov. Razumljivo je bilo, da se je že sedaj pojavilo na našem sadnem trgu izredno številno inozemskih interesentov, pred vsem iz Nemčije in Češkoslovaške. Zaradi izrednih carinskih in plačilnih ugodnosti pa bi nemški odjemalci uživali na našem tržišču izjemen položaj, ker bi lahko izrinili interese drugih držav z višjimi ponudbami. Razumljivo, da bi imel od te hude konkurence predvsem dobiček naš sadni producent.

znižujejo življenjski standard ljudi, potem bodo v istem razmerju, kakor so bili znižani izdatki, tudi znižani dohodki. In zopet je šel ves efekt kompresije po vodi.

Niso predpisi vse in še celo malo pomenijo, če ni poskrbljeno za dobro upravo, ki naj te predpise izvaja. Težišče vsega vprašanja je zato v upravi in zato je reforma uprave prva nujnost in prvi pogoj za pot iz krize.

tujskim prometom v Sloveniji in ugledom tretje državne prestolnice.

Seveda se bo takoj govorilo, da danes niso časi za rešitev tako velike naloge, kakor je preureditev ljubljanskega kolodvora, ker da ni danes za to denarja. Izgovor je jalov,

za odpravo tovarne postaje na gorenjskem kolodvoru. Kajti če so mogoče drugod več sto milijonske železniške investicije, se bodo tudi pri količkaj dobri volji našli oni milijoni, ki so potrebni za preureditev ljubljanskega kolodvora. Saj na vse zadnje nihče ne zahteva, da mora biti v enem letu narejeno vse, pač pa bi bilo mogoče, da bi se vsako leto naredilo nekaj, ne pa da se petnajst let ne naredi absolutno nič, temveč trpi, da ostaja vse pri starem, odnosno da postaja mizerija vsak dan večja.

Na vseh shodih in zborovanjih slovenskih gospodarskih ljudi se mora zato dosledno ponavljati zahteva po razširjenju ljubljanskega kolodvora. Saj že kmalu ne bo na vsem Balkanu mesta z mnogo manjšim gospodarskim pomenom, kakor je Ljubljana, ki bi imelo tako zastarel in tako nezadosten kolodvor.

Prepričani pa smo tudi, da bo vsa slovenska javnost podpirala gospodarske kroge v zahtevi po ureditvi ljubljanskega kolodvora. Saj nas mora biti sram pred tujcem, da smo še danes zadovoljni s kolodvorom, ki je bil že pred 30 leti priznано premajhen.

Ljubljana mora dobiti nov kolodvor in sedaj, ko je vsled odprave tovarnega kolodvora v Šiški glavni kolodvor še bolj obremenjen, je ta zahteva tem bolj utemeljena. Že itak dovolj velika mizerija bo sedaj še povečana, zato je tudi odprava te mizerije tem bolj nujna.

Ljubljanski kolodvor je zato treba povečati in ta zahteva ne sme nikdar več utihniti, dokler ne bo izpolnjena!

Posledica vseh teh ekstratur bi mogla biti le ta, da bodo zapravljene vse dobre zveze z Nemčijo, ki so jih dosegli sadni izvozniki. Kajti zelo dvomljivo je, če bo mogla Priv. družba tehnično izvršiti celotno organizacijo izvoza. Z žitnim monopolom je doživel Prizad polom. V sadni trgovini je nevarnost še večja, ker je produkt dosti bolj občutljiv in riziko izvoza dosti večji.

Naša sadna trgovina ni vrgla puške v koruzo. Danes je odpotovala v Beograd deputacija Združenja sadnih eksporterjev in trgovcev za Dravsko banovino, da na pristojnih mestih predoči nevarnost nameravane monopolizacije ter doseže, da se dodeli del nemškega kontingenta, ki odpade na Dravsko banovino, Udruženju, ki ga bo razdelilo po pravičnem ključu med svoje člane. Delegacija bo nadalje zahtevala, da se od vsote 25.000.000 Din, ki jo je dobila Priv. izvoz. družba za kreditiranje izvoza jabolok, dodeli zadostna višina Dravski banovini v svrhu lombarda.

Število zaposlenega delavstva se je povečalo

Po podatkih SUZOR-a se je število zavarovanih delavcev in nameščencev v vsej državi povečalo v maju za 27.491 na 562.643 zavarovancev, za 34.295 več ko v istem mesecu l. 1933.

Absolutno se je število zavarovancev najbolj dvignilo pri okrožnem uradu v Osijeku (za 6027), v Banji Luki (za 4627), v Ljubljani za (3710) in v Tuzli (za 3479). Relativno pa je najbolj naraslo število zavarovancev pri okrožnih uradih v Banji Luki za 29.02 %, v Tuzli za 28.87 %, v Somboru za 22.59 % in v Subotici za 16.41 %.

Znižalo pa se je število zavarovancev v Skoplju, in sicer za 1750 ali za 5.74 %.

Od privatnih bolniških blagajn izkazuje Merkur ponoven padec, in sicer za 600, pri obeh drugih zasebnih blagajnah pa je število članstva naraslo, zlasti pri Trg. bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani, kjer se je povečalo za 624.

Glede višine delavskih plač in mezd navaja SUZOR te podatke:

Dnevni zaslužek 8 Din je imelo 69.791 zavarovancev (vajencev), od 8 do 24 Din na dan je zaslužilo 263.278 zavarovancev, od 24 do 34 Din 95.777, od 34 do 48 Din 61.400, nad 48 Din pa 72.397 zavarovancev.

Povprečna zavarovana mezda znaša 22.19 Din in se je znižala v primeri z lanskim letom za 1.16 Din. To zaradi tega, ker se je število zavarovancev s plačo nad 24 Din znižalo za 9132, dočim se je število zavarovancev s plačo pod 24 Din povečalo za 43.427.

Trgovinska politika Rumunije

Kakor smo že poročali, je rumunska vlada sklenila, da zniža uvoz za 20% iz vseh držav. Kot merilo služi količina uvoza v času od 1. VII. 1933 do 30. VI. 1934. Rumunski uvozniki pa niso več vezani, da uvažajo blago iz določenih držav, temveč morejo uvažati iz države, ki jim bolj konvenira. Izjema velja le za države, s katerimi je sklenila Rumunija kompenzacijske pogodbe. To so Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija, Anglija in USA. Popolnoma prosti pa je v svojem poslovanju petrolejska industrija, ker daje ona največ prostih deviz.

Od 14,1 milijard lejev, kolikor je znašal rumunski izvoz lani, odpade na petrolejsko industrijo 7.84 milijard ali 55% vsega izvoza. Izvoz žitaric je dal 3.26, lesa 1 in drugih proizvodov 2 milijardi lejev. Strokovnjaki menijo, da bo ostal izvoz petroleja isti, izvoz lesa se bo dvignil, dočim bo izvoz žita padel. Da se bolj pospeši zunanja trgovina, bo ustanovila rumunska vlada državni kompenzacijski zavod. Zelo pa trpi Rumunska zunanja trgovina, ker se je zopet povečala dispariteta med cenami za izvozno in uvozno blago. Vcdno večje količine blaga mora izvažati Rumunija, da krije svoje uvozne potrebe.

Zakaj so se razbila pogajanja z Italijo

>Jugoslovanski Lloyd< objavlja izjavo Maksa Mautnerja, gen. tajnika Zveze lesnih industrijcev, trgovcev in producentov v Zagrebu, o vzrokih, da ni prišlo do sporazuma pri pogajanjih radi našega lesnega izvoza v Italijo. V glavnem navaja g. Mautner to, kar je že povedal na ljubljanski anketi gen. tajnik Ivan Mohorič. Iz izjave g. Mautnerja posnemamo te zanimive podrobnosti.

Italija je povišala carino na mehki les tudi zaradi svoje lastne proizvodnje v sev. Italiji in Kalabriji. Vendar pa bi z lastno proizvodnjo mogla kriti le 15 do 20% svoje uvozne potrebe, in to v najslabših vrstah. Po priznanju same Italije dobavlja Jugoslavija 85 do 90% lesa, ki ga potrebuje Italija za sadne lesne zabožke.

Pri bukovini je ponudila Italija isti popust na železnicah, kakor ga uživa avstrijski les, kar pa je le navidezna olajšava, ker je prevoz na tovornih avtomobilih itak za 18% cenejši, ko po italijanskih železnicah. S svojo koncesijo je torej hotela Italija doseči samo to, da bi se povečal promet na italijanskih železnicah. Ni pa hotela znižati naravnost prohibitivno carino na bukovino.

Za časa pogajanj z Italijo se je pojavil našim interesentom dobro znani avstrijski industrialec kot opazovalec. To in pa nekatere informacije so dokazovale, da je bila Italija napram Avstriji že tako vezana, da našim zahtevam ni mogla več ugoditi.

Italija je bila pripravljena dovoliti za naš mehki les manjši preferencial pod pogojem, da se izvažata ta les v južno Italijo. Poleg politične diskriminacije je prišla tako še zemljepisna. Naši delegati so morali to ponudbo odbiti, ker gre slovenski les ter oni iz Gorskega Kotarja ter Like večinoma le v gornjo Italijo. Tudi glede bukovine je ponudila Italija neznatne kon-

cesije, toda te je vezala na pogoj, da se naš les izvažata iz Trsta in Reke. Naša delegacija naravno teh pogojev ni mogla sprejeti.

Vse to je bilo vzrok, da je morala naša lesna industrija odpovedati tržaški sporazum, ker je ta izgubil svoj smisel. Namen tega sporazuma je bil, da se uredi razmere na italijanskem lesnem trgu z določitvijo minimalnih cen, načina sortiranja in prodajnih pogojev. Avstrija pa se je obvezala, da ne bo prodajala na italijanskem trgu lesa po bistveno nižji ceni. Tega dogovora se Avstrija ni držala in zato je moral tržaški sporazum pasti. Pogajanja za ureditev lesnega izvoza v Italijo so se začela na italijansko iniciativo in poziv k pogajanjem je bil izdan iz Rima še preden so bila zaključena avstrijsko italijanska pogajanja. Mogli smo zato računati na to, da nam bo dovolila Italija preferencial, ki bo še nadalje omogočil naš izvoz v Italijo.

Škodljive posledice kliringa z Italijo

Na vprašanje novinarja, če so upravičene pritožbe Ljubljane proti sedanjemu kliringu z Italijo, je odgovoril g. Mautner, da se proti temu kliringu ne pritožuje samo Ljubljana, temveč vsi izvozniki. Zaradi tega kliringa prejemo naši izvozniki 15% manj, kakor pa bi dobili, če bi bil promet s temi devizami prost. Nasprotno pa dobivajo italijanski uvozniki za plačilo svojega blaga devize za 15 odstotkov ceneje. Na ta način se pocenjuje uvoz italijanskega blaga za 15 odstotkov, ki jih plačajo naši izvozniki. Tako je sedanji sistem v odkrito škodo našim izvoznikom ter v direktno korist italijanskim uvoznikom. Nad vse upravičena je zato zahteva izvoznikov, da se sedanji plačilni sistem spremeni, ker je postal nevzdržen.

Možnost sadnega izvoza v posamezne države

Iz referata delegata Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine na mariborskem kongresu sadnih trgovcev, g. Milosava Samurovića

Na mariborskem kongresu sadnih izvoznikov je vzbudil posebno zanimanje referat delegata Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine g. Milosava Samurovića, ki je uvodoma poročal o raznih akcijah, ki so bile storjene za napredek našega sadjarstva, nato pa podrobno poročal o možnostih našega sadnega izvoza v posamezne države. Iz njegovega referata posnemamo:

V posameznih državah veljajo ti predpisi glede sadnega uvoza.

Nemčija

Pred kratkim je stopila v veljavo nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo. Po tej pogodbi nam je priznala Nemčija znižano carino:

na orehe 2 marki za 100 kg,
na dinje (melone) 3 marke za 100 kg,
na sveže višnje in češnje 4 marke za 100 kg.

Dovoljen je nam nadalje kontingent 8000 ton suhih češpelj v sodih ali vrečah od najmanj 80 kg teže po znižani carini 10 mark za 100 kg, in sicer za čas od 1. avgusta do 31. avgusta tega leta.

V okviru tega kontingenta more uvoziti Jugoslavija v Nemčijo 2000 ton češpelj v drugačni embalaži po pogodbeni carinski postavki 40 mark.

Izvoz dinj, orehov, svežih češenj in višenj ni od naše strani vezan na nobene izvozne formalnosti. Za suhe in sveže češplje, pekmez, sveže grozdje in sveža jabolka pa je potrebno potrdilo o kontingentiranju, ki ga izdaja Privilegirana izvozna družba za izvoz deželnih pridelkov, d. d. v Beogradu, Zanatski dom.

Izvozniki, ki hočejo izvoziti navedeno sadje v Nemčijo, se morajo zato pravočasno obrniti na navedeno družbo zaradi prejema tega potrdila.

Predvidene pa so še nekatere druge možnosti za izvoz svežega sadja v Nemčijo, o čemer bo javnost pravočasno obveščena.

Nemčija ne omejuje direktno uvoza, temveč le z deviznimi kontingenti določa količine deviz, ki se morejo uporabiti v gotovem času za plačilo uvoženega blaga.

Avstrija

Avstrija omejuje uvoz ne samo z deviznimi omejitvami, temveč tudi z direktnimi

omejevanjem uvoza s pomočjo uvoznih kontingentov. Z zadnjo dopolnilno pogodbo, ki stopi v veljavo dne 31. avgusta 1934, nam je dovolila Avstrija naslednje znižane carinske postavke:

za sveža jabolka:
nezavite v času od 1. julija do 11. sept.
3 zl. krome za 100 kg,
druga 5 zl. kron za 100 kg;

za sveže hruške:
a) nezavite v času od 1. jul. do 15. sept.
2 zl. kroni za 100 kg,
v času od 16. novembra do 15. decembra
3 zl. krome za 100 kg;
b) zavite za ves čas 5 zl. kron za 100 kg.
Sveže češplje so carine oproščene.

Suhe češplje:
a) nezavite ali v zavojih nad 80 kg so carine proste;
b) v drugih zavojih (etvirane) 2-50 zl. krome za 100 kg.

Sveže namizno grozdje v zavojih vsake vrste do 15 kg teže 10 zl. kron za 100 kg. Avstrija določa vsake tri mesece (razen za sveže in suhe češplje) kontingente za uvoz tujega sadja in sporoča pristojnim avstrijskim oblastem smernice, po katerih se morajo ravnati pri izdaji uvoznih dovoljenj. Vsake tri mesece dobe avstrijski uvozniki poziv, da v prvih 14 dneh vsakega tromesečja vložijo prijave za uvozna dovoljenja, nakar začno avstrijske oblasti razdeljevati kontingente. Ta razdelitev mora biti dokončana v prvih štirih tednih vsakega tromesečja. Nato avstrijska vlada javi našemu Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine nerazdeljene količine, tako imenovane preostale količine, ki jih potem Zavod razdeli našim izvoznikom v teku tromesečja, za katero so določene.

Češkoslovaška

Na Češkoslovaškem so vpeljane kombinirane uvozne omejitve, to je direktno in indirektno devizne omejitve. Uvozna dovoljenja mora zaprositi češkoslovaški uvoznik pri češkoslovaškem trgovinskem ministrstvu in pri čl. Narodni banki.

Jugoslavija nima nobenih zajamčenih kontingentov, kakor tudi nobena druga država, ter določa te Češkoslovaška avtonomno.

Po zadnji trgovinski pogodbi veljajo za naše sadje te uvozne carine:

sveže namizno grozdje:
v zavojih do 11 in pol kg teže (brutto za netto) v času od 1. avg. do 5. decembra
120 Kč za 100 kg,
za orehe v lupinah 90 Kč za 100 kg,
za oluščene orehe 140 Kč za 100 kg,
za sveža jabolka in nezavite hruške 6 Kč za 100 kg,
za sveža jabolka v sodih in zavojih nad 50 kg v času od 16. julija do konca februarja 25 Kč za 100 kg.

Dinje so carine proste;
za sveže češplje, nezavite 8 Kč za 100 kg,
za sveže češplje v zavojih do največ 20 kg teže v času od 16. avg. do 15. okt. 15 Kč za 100 kg,
za sveže češplje v zavojih v času od 1. junija do 15. avgusta 70 Kč za 100 kg.

Z ozirom na letošnje zgodnje obiranje češpelj je Zavod storil v Pragi potrebne korake, da doseže uporabo znižane carinske postavke za sveže češplje v višini 15 Kč že za čas od 15. julija mesto od 15. avgusta. Češkoslovaška vlada je to našo zahtevo sprejela in odobrila uporabo znižane carine že za čas od 20. julija dalje.

Suhe češplje v sodih, zavojih, vrečah in podobnih zavojih v skupni teži:

a) od 30 do 50 kg 48 Kč,
b) nad 50 kg carine proste, nezavite carine proste, drugače zavite 48 Kč, pekmez 100 Kč za 100 kg.

Posušena jabolka in neoluščene hruške v celih kosih ali nasekane so carine proste.

Poljska

Poljska dovoljuje uvoz samo na podlagi kompenzacij. Z uveljavljenjem nove carinske tarife v oktobru l. l. so uvozne carine na sadje znatno povišane.

Na podlagi trgovinske pogodbe s Poljsko uživa naša država samo za suhe češplje brez zabojev ali v zavojih nad 70 kg ali več carino 20 zlotov za 100 kg.

Sicer pa se plačuje carina:
za suhe češplje v zavojih nad 2 kg 200 zlotov,
za suhe češplje v zavojih pod 2 kg 300 zlotov,

za sveža jabolka in hruške 300 zlotov za 100 kg.

Sveža jabolka in hruške, ki se uvozijo skozi poljsko morskopristanišče, uživajo znižano carino 200 zlotov za 100 kg.

Sveže češplje v času od 1. maja do 31. julija 200 zlotov, v času od 1. avgusta do 30. aprila prihodnjega leta 20 zlotov.

Sveže namizno grozdje v zavojih nad 5 kg 200 zlotov, v zavojih izpod 5 kg 350 zlotov za 100 kg.

Grozdje za stiskanje vina je carine prosto proti posebnemu dovoljenju poljskega finančnega ministrstva.

Dinje 150 zlotov za 100 kg,
pekmez iz češpelj 150 zlotov za 100 kg.
Jugoslovanski izvozniki morejo dobiti vse podrobnejše informacije glede kompenzacij s Poljsko pri Jugoslovansko-poljskem gospodarskem komitetu v Beogradu, Kolarčev univerzitet.

To je treba pripomniti, da je bil te dni v Beogradu dr. Kulikovski, direktor Poljske kompenzacijske družbe, ki je prišel v Beograd specialno zato, da odpravi težkoče pri uvozu našega svežega sadja na Poljsko. Pri tej priliki je bil dosežen med dr. Kulikovskim in Jugoslovansko-poljskim gospodarskim odborom sporazum, po katerem se jamči, da bo naše sadje plasirano pod ugodnimi pogoji in brez neprilik, ki so bile lansko leto.

(Koniec prihodnjic.)

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca Pavle Batič v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravn. upravnik Lojze Zajc, zadržni revizor v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave dne 18. avgusta ob 9., rok za oglasitev do 12. avgusta. Poravnalna ponudba 50 %.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Martina Mahkote, lastnika pletilne industrije v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik Janko Popovič, tajnik Društva industrijcev in veletrgovcev. Narok za sklepanje poravnave dne 18. avgusta ob 10., rok za oglasitev do 12. avgusta. Poravnalna ponudba 40 %.

Končne so poravnave: lastnika električnega podjetja Vladislava Iliča v Mariboru in trgovca Franceta Pestotnika v Ljubljani.

Ni bila potrjena poravnava hotelirke Janke Raitharek na Bledu.

Potrjena je poravnava dentista Joška Beveca v Ljubljani.

Po svetu

Albanski kralj Zogu obišče v začetku avgusta Turčijo, kjer delajo velike priprave za njegov sprejem.

Bolgarska vlada je zaukazala policiji, da prime Vanča Mihajlova, voditelja makedonstvujuših, živega ali mrtvega. Te dni je policija aretirala krvnika makedonstvujuših Crena Kira, ki je izvršil smrtno obsodbo nad ljudmi, ki so bili od makedonske organizacije obsojeni na smrt. Crena je večino teh svojih umorov že priznal.

Bolgarska vlada je prepovedala list »Makedonija«.

Posebni odposlanec francoske vlade Georges Bonnet je prišel v Moskvo, kjer je imel dolga posvetovanja z Litvinovim.

Italijanski poslanik v Londonu Grandi je prišel v Rim, da poroča Mussoliniju o izpremembi angleške zunanje politike v smislu francoskega predloga o organizaciji varnosti v Evropi.

Italijanska vlada je v Berlinu in v Varšavi priporočila sprejem vzhodnega pakta.

Francosko-italijanska pogajanja se prično takoj po povratku francoskega veleposlanika Chambruna v Rim. Italijani se nadejajo, da bodo Francozi popustili v vprašanju italijanskih manjšin v Tunisu, nakar bi tudi Italijani popustili glede pomorskih sil obeh držav v Sredozemskem morju.

Nemški zun. minister Neurath bo baje v kratkem izjavil, da Nemčija sicer ne more pristati na vzhodni pakt, da pa se bo v septembru vrnila v Društvo narodov.

Za češkoslovaškega poslanika v Rusiji bo imenovan dr. Pavlu, ki že v kratkem odpotuje v Rusijo na študijsko potovanje, nakar bo šele sestavil osebje svojega poslanstva.

Krvavi junijski dogodki v Nemčiji so zelo zmanjšali navdušenje Madjarske za narodni socializem in v madjarski javnosti se vedno bolj množe glasovi, da more Madjarski koristiti samo francoska orientacija v zunanji politiki.

Vse katoliško nemško časopisje v Posaarju je v Nemčiji prepovedano, ker je nastal vsled številnih umorov katoliških voditeljev ob Hitlerjevem divjem obračunu popolen preobrat v mišljenju posarskega katoliškega ljudstva, ki hoče sedaj ohraniti neodvisnost Posaarja.

Vrhovni svet francoske socialistične stranke je po vsednevem razpravljanju sprejel predlog Paula Faura o skupnem nastopu s komunisti.

Vse češkoslovaške socialistične stranke so odklonile predlog komunistične stranke, da bi se ustanovila skupna fronta socialistov in komunistov.

Tudi socialisti in komunisti so se začeli gibati v Avstriji in priredili ob obletnici požiga justične palače več zborovanj na prostem. Policija je ta zborovanja večinoma brez težave zatrla. Pri nekem zborovanju pa so se delavci uprli, policija je uporabila orožje in so bili trije delavci ubiti.

Uvedba smrtnih kazni v Avstriji za nedovoljeno posest eksplozivov je odpor narodnih socialistov proti vladi še povečala. Narodni socialisti izjavljajo, da bodo po 18. juliju, ko stopi nova uredba v veljavo, priredili vsak četrt ure atentat. Za vsakega obešenega narodnega socialista pa bodo pognali v zrak eno uradno poslopje.

Vodja Modrega orla, general Johnson, eden prvih sodelavcev Roosevelta, je v nekem pogovoru silno ostro obsodil nemške junijske dogodke in dejal, da so bile odredbe Hitlerja in Göringja dejanja

7. Nemški veleposlanik je nato v Washingtonu protestiral, kjer pa so odgovorili, da ne morejo ničesar ukreniti, ker je vse to izjavil Johnson le kot zasebnik. Johnson pa je dejal, da ne more nič preklicati.

Generalno stavko so proglasili delavci v San Franciscu. Stavka okoli 150.000 delavcev, katerim se bodo najbrže pridružili še poljski delavci. Vlada je poklicala pod orožje veliko število vojakov, da zagotovi redni dovoz živil. Vendar pa se kaže že v vsem mestu občutno pomanjkanje živil. Roosevelt namerava prekiniti svoj dopust in v San Franciscu osebno posredovati med delavci in delodajalci.

Stavko v Kaliforniji podpirajo baje Japonci, ki da so dali voditeljem stavke tudi velika denarna sredstva.

Neka turška obrežna straža je streljala na čoln angleške križarke »Devonshire« ter ubila enega angleškega oficirja, dva pa ranila. Zaradi tega je nastal resen konflikt med Turčijo in Anglijo in je poslala Anglija veliko brodoge pred Samos, kjer je streljala turška straža.

Fuzija zavarovalnic 'Vardar', 'Herceg Bosna' in 'Triglav'

Kakor je bilo že objavljeno, so sklenile zavarovalnice »Vardar«, »Triglav« in »Herceg Bosna« na občnih zborih dne 16. decembra 1933 fuzijo in bodo nadaljevale svoje poslovanje pod firmo »Zedinjena zavarovalnica d. d. Vardar, Herceg Bosna, Triglav. Ministrstvo za trgovino in industrijo je, upoštevajoč velike prednosti, ki jih pomeni fuzija za ves zavarovalni trg, odobrilo sklepe občnih zborov z odlokom II. št. 15729-K ter določilo, da preidejo vsa aktiva in pasiva, premijske terjatve in obveze vseh treh zavodov na novo firmo, tako da je kontinuiteta tekočih zavarovanj popolnoma zagotovljena.

Po fuziji spada »Zedinjena zavarovalnica« d. d. med največje domače zavarovalne zavode z letnim premijskim dohodkom 43 milijonov Din, z garancijskimi sredstvi preko 88.000.000 Din in s stanjem za življenje zavarovanega kapitala 212.500.000 dinarjev. Nepremičninsko posestno stanje novega zavoda sestoji iz 5 palač, odnosno stanovanjskih hiš v Beogradu, Zagrebu in Novem Sadu v skupni vrednosti preko 20 milijonov dinarjev. Meseca junija t. l. pa je »Zedinjena zavarovalnica« d. d. kupila še reprezentativno petnadstropno palačo Srpske centralne privredne banke v Beogradu za 7 milijonov dinarjev.

Poslovno leto 1933. je zaključeno s čistim dobičkom 437.093,99 Din, ki se je v celoti pripisal k aktivam zavoda.

V interesu nacionalnega gospodarstva je fuzijo vseh treh družb toplo pozdraviti; bilanca »Zedinjene zavarovalnice« d. d. pa dokazuje, da je novi zavod postal prav mogočen faktor na domačem zavarovalnem trgu.

V katerem jeziku treba dopisovati tujcem

Prvo pravilo je in ostane: Piši tujcu če le mogoče v njegovem materinskem jeziku, zahtevaj pa tudi prav tako odločno, da ti on piše v tvojem. Dostikrat pa se vedva ni mogoče strogo ravnati po tem pravilu, ker je pač včasih nemogoče zahtevati korespondenco tudi v jeziku najmanjšega naroda. Tako gotovo nihče ne bo zameril, če ne bi naš trgovec pisal na Finsko v finskem jeziku, kakor noben naš trgovec ne pričakuje iz Finske dopisov v slovenskem jeziku. Ni pa treba biti tako popustljiv in nacionalno tako brezbrizen, da bi n. pr. tudi iz Dunaja sprejemali nemške dopise. Na Dunaju je toliko Slovencev, toliko slovenskih študentov, da more vsaka dunajska tvrdka, ki je v stalnih trgovskih stikih s Slovenijo, dopisovati s svojimi klienti v Sloveniji v slovenskem jeziku. Odločnost slovenskih trgovcev bi mogla marsikateremu Slovencu na Dunaju omogočiti eksistenco. Isto velja za Gradec, Celovec, Prago in posebno tudi za Trst. Absolutno napačno bi bilo, če bi slovenski trgovec sprejemal italijanske ponudbe iz mesta, ki je na slovenskem ozemlju. Kdor hoče iz Trsta, pa tudi iz Milana, prodajati v Slovenijo, naj piše svoje ponudbe v slovenskem jeziku. In sicer v pravilni slovenski, ker vse ponudbe v spakodranem jeziku je treba še odločneje odkloniti ko v tujem, ker so takšne ponudbe že žaljive.

Za uspeh ponudb v tujino je dostikrat odločilne važnosti, v katerem jeziku je sestavljena ponudba, če ni mogoče napisati jo v domačem jeziku dežele. Pri tem je zlasti treba upoštevati to, da so nekatere dežele orientirane bolj frankofilske, druge bolj anglofilske, tretje imajo raje nemška

pisma itd. Nemci so v zadnjem času, ko je njih izvoz v posebni nevarnosti zaradi odloga transfernih plačil, voliko bolj pozorni. Sestavili so cel seznam, v katerem jeziku je treba pisati v posamezne dežele. Po tem seznamu, ki smo ga malo korigirali, naj bi se pisalo v posamezne države v teh jezikih:

Afganistan: perzijsko, angleško, rusko ali nemško.

Brazilijo: portugalsko, italijansko ali nemško, francosko.

Dansko: dansko, angleško ali nemško.

Finsko: finsko, švedsko, rusko ali nemško.

Argentino: špansko, italijansko, angleško ali nemško. Podobno velja za vse južno-ameriške države.

Za vse baltičke države velja: domači jezik, ruščina ali nemščina.

Za vsa Levanto: domači jezik, francoščina, italijansko, grščina ali nemščina.

Vsa severna Amerika: angleščina.

Mehika: špansko ali angleščina.

Azija ob Tihem oceanu: domači jezik, angleščina.

Avstralija in Polinezija: angleščina.

Vse kolonije in mandatne države: domači jezik, jezik tujih nadoblasti.

Dostikrat je mogoče tudi iz imena tvrdke spoznati, v katerem evropskem jeziku je treba pisati, toda absolutno zanesljivo se iz imena ne more vedno sklepati na korespondenčni jezik.

Na vsak način pa treba vprašanju jezika, v katerem naj bo podana ponudba, posvetiti vso pozornost, dočim bodi, če le mogoče, pravilo, da se ponudbe sprejemajo le v lastnem jeziku.

Zunanja trgovina

Nemška trgovinska bilanca še vedno pasivna

Nemška trgovinska bilanca izkazuje za prvo polletje pasivni saldo v višini 216 milijonov mark, napram lansnemu aktivnemu saldu v višini 292 milijonov mark. Uvoz je znašal v prvem polletju 2302, izvoz pa 2086 milijonov mark. Izvoz je padel napram lansnemu za 250, uvoz pa je vsled večjih nabav sirovin narastel za 233 milijonov mark.

Madjarska zunanja trgovina

Po uradnih podatkih je uvozila Madjarska v juniju blaga za 32 milijonov pengov napram 25,8 milijonov v lanskem juniju, izvozila pa za 29,9 milijonov pengov, približno za pol milijona manj ko pred enim letom. Trgovinska bilanca Madjarske je torej bila v juniju pasivna za 2,1 milijona pengov, dočim je bila lani v juniju aktivna za 3,6 milijonov pengov. Ker pa je bil v prejšnjih mesecih madjarski izvoz večji, je bila madjarska trgovinska bilanca za prvo letošnje polletje aktivna za 17,6 milijonov pengov.

Avstrijski poslanik v Pragi dr. Marek je pozval češkoslovaško vlado, da imenuje svoje delegate za pogajanja na podlagi rimskega pakta.

Pri trgovinskih pogajanjih med Francijo in Nemčijo je bil po treh tednih dosežen načelni sporazum, ki se nanaša tudi na plačevanje obresti za Youngovo in Dawsovo posojilo.

Nemška vlada je zaprosila madjarsko za večje pošiljke živil, zlasti sirovega masla, perutnine in jaje, ker vlada v Nemčiji občutno pomanjkanje živil. Iz nemških zamrzlih terjatev, ki se cenijo na 70 milijonov pengov, naj bi se ta pošiljka plačala.

Angleški uvoz je znašal v juniju 61,6 milijonov funtov, za 7,39 milijonov več ko lani, izvoz pa je znašal 32,12, za 3,65 milijonov funtov več ko v lanskem juniju.

Sovjetska vlada je dala poljskim železarnam za drugo letošnje polletje naročil za 20 milijonov zlotov.

Žitni monopol nameravajo uvesti tudi na Poljskem.

Denarstvo

Poštna hranilnica sporoča, da znaša mesečni obrok za nakup obveznic vojne škode od 16. julija dalje 26 Din.

Jadransko-Podunavska banka v Beogradu je znižala svojo delniško glavnico od 55 na 11 milijonov Din. Ze pred leti pa je znižala glavnico od 110 na 55 milijonov dinarjev. Tako bo skoraj razvrednotenje delnic tega nekoč tako cvetočega zavoda dovršeno.

Po izkazu čl. Narodne banke z dne 15. julija t. l. je ostala njena zlata podlaga z 2.262,8 milij. neizpremenjena, devizna se je povečala za 5,7 na 25,8, druge gotovine za 6,3 na 235,7 milijonov Kč. Eskontna posojila so padla za 4,7 na 943,0, lombardna pa so se dvignila za 54,5 na 640,6 milij. Obtok bankovcev se je zmanjšal za 198,2 na 5.361,1 milijonov Kč. Kritje je padlo od 42,5 na 42,1%.

Dividende 105 ital. delniških družb so od 697 milijonov v letu 1933. porasle na 749 milijonov v letu 1934, to je za 7,4%. Istočasno pa so bile znižane delavske plače za 7 odstotkov.

Ameriška vlada je kategorično odklonila nemški predlog, da bi obnovila pogajanja zaradi ureditve plačevanja obresti Youngovega in Dawsovega posojila.

Vsi dolgovi nemškega gospodarstva znašajo po podatkih nemškega statističnega urada 8,5 milijard mark, od katerih je 19% zunanjih, 33% pa kratkoročnih, kar zlasti postruje to obremenitev.

Dunajska občina se pogaja v Franciji za posojilo v višini 100 milijonov šilingov. Načelen sporazum glede posojila je že dosežen.

Najstarejši nemški denarni zavod, komanditna družba Speyer in Salizar je sklenila svojo likvidacijo.

Že v 24 urah barva, plešira in kemično snazi obleke. klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Težavni finančni položaj Italije

V prvih letih svoje vlade se je posrečilo fašističnemu režimu, da je znižal državni dolg Italije od 93 na 83 milijard lir. Ze leta 1926 pa je začel italijanski državni dolg zopet rasti in se je od l. 1930 povečal za pet milijard. V l. 1930 pa se je začel položaj znatno slabšati in državni dohodki so padli od 20 na 17, dočim so izdatki narasli na več ko 20 milijard lir. Državni dolg se je zato večal in presegal že 100 milijard lir. K državnim dolgovom pa treba dodati še občinske, ki so narasli od 3,1 na 5,5 milijard lir. Poleg tega pa se je začel večati tudi deficit državnih železnic in večine onih ustanov, ki so bile ustanovljene zaradi sanacije bank. Kljub slabemu finančnemu položaju pa Italija ni omejila izdatkov za vojsko, temveč jih naspotno še povečala. Prav tako je fašistični režim iz prestižnih vzrokov povečal tudi druge izdatke, zlasti investicije za javna dela, ki so narasle od 1 milijarde v letu 1922/23 na 2,7 milijarde v l. 1931/32.

Proizvodnja piva padla že na eno četrtino

Iz poslovnega poročila pivovarne »Union«, ki proizvaja danes skoraj vse pivo v Sloveniji (razen onega iz pivovarne Tscheligi v Mariboru), je razvidno, da je proizvodnja piva zopet občutno nazadovala. V letu 1928/29 je znašala še 100.000 hl, v l. 1930/31 le 92.000, v l. 1931/32 45.000 in v l. 1932/33 celo samo 29.000 hl. Produkcija je torej padla na eno četrtino. Glavni vzrok padca je v preveliki davčni obremenitvi in se je tako zopet enkrat izkazala ona stara resnica, da prevelika davčna obremenitev ne koristi onemu, ki davke nalaga.

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi, prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. julija do 10. julija 1934.

A. Otvorjeni konkurzi:

Savska banovina: Dragašič Dobrovoj, Matijević; Singer Gustav i sin, industrija trikotaze in nogavic, Zagreb; Ugljenik Sutiško rudarsko združenje, Zagreb; Vesely ing. Josip, gradbeni in tehnični biro »Novogradnja«, Zagreb.

Primorska banovina: Češko Ibrahim umrlog Muharema in Češko Džamil Ibrahimov, neprot, trgovec, Ljubuški.

Drinska banovina: Atias A. Moric in člani te firme: Salamón, Albert in Flora Atias, Sarajevo (konkurz se ne otvori, ker ni kritja za stroške postopanja).

Vardarska banovina: Popović Boško, kovač, Pečenjevac; Valčić M. Krsto, kuščija, Vlasotinci.

B. Nadaljevanje konkurza:

Drinska banovina: Zivanović Petar, Obrenovac (konkurz je bil otvorjen 4. januarja 1912.).

C. Razglasene prisilne poravnave:

Savska banovina: Brezovec Gjuro in Julka, krojaški mojster in posestnika, Samobor, Gračac 4; Hoffmann Vladimir, urar in draguljar, Gospić; Royko Rkard, strojno orodje in tehnične potreščine, Zagreb, Vlaška ulica 40; Stein Oskar, prot. trgovec, knjigarna in papirnica, Vinkovci.

Vrbaska banovina: Grbić Marko, trgovec, Bos Novi.

Drinska banovina: Grünbaum Armin, Vinkovci; Rehak Petar, Vinkovci.

Dunavska banovina: Ditrih Fridrih, trgovec, Novi Sad; Horn Josip, klobučar, Apatin.

Vardarska banovina: Krstić i Nikolić (predstavniki tvrdke: Krstić Mihajlo), trgovina, Leskovac.

Č. Končana konkurzna postopanja:

Savska banovina: Kranje Josip, tvornica olja, Varaždin; Winter Adolf, Retfala.

Drinska banovina: Jakovljević Cvetko, trgovec, Draginci.

Dunavska banovina: Majer Josif in njegova žena Majer Magdalena, roj. Mikšić, Nova Crnja; Nikolić Svetislav, Šilopaji.

Beograd, Zemun, Pančevo: Stavrov Vasilija, optik, Beograd.

D. Potrjene prisilne poravnave:

Savska banovina: Lokmer Josip, gostilničar, Brinje; Tomić Slavko, trgovec, Slavenska Požega.

Zetska banovina: Skolny Rudolf, trgovec, Dubrovnik.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse podrobne podatke, kakor o narokih, poravnanih kvotah in podobno, daje tajništvo društva.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 18. julija objavlja med drugim: Navodilo glede prodaje kruha po specerijskih, živilskih trgovinah itd. — Odločbo ministrskega sveta, da so cvetlična semena, kakor tudi žito iz št. 1, 2 in 3, riž v zrnju iz št. 5 in sočivje v zrnju iz št. 8, carine prosti, če se uvažajo zaradi gojenja boljših vrst teh pridelkov. — Razpis glede luksuznega davka na blago iz št. 72, 95 in 99/1 spiska luksuznih predmetov — Pojasnilo k uredbi o višini, načinu ubiranja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje — Izpremembe komentarja k carinski tarifi z l. 1920 (izdaji v latinici) za št. 201 na strani 243 — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Novi bolgarski parlament

Po predlogu bolgarske vlade bi štel novi bolgarski parlament 210 poslancev. Od teh bi bilo izvoljenih 44, 80 pa bi jih imenovala vlada. Nadalje bi prišlo v parlament še 60 zastopnikov raznih strokovnih organizacij ter gospodarskih zbornic, nadaljnjih 20 bi bilo imenovanih iz vrst bivših politikov, dočim bi 6 zastopnikov izvolile univerze in druge njevažnejše institucije

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dobava-prodaja

Pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije drž. železnic v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 27. julija o dobavi električnega izolacijskega materiala; dne 28. julija o dobavi električnih razsvetljalnih teles in delov; dne 1. avgusta pa o dobavi pirometrov.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 30. julija ponudbe o dobavi 1200 kg vijakov z maticami, 350 kg žičnikov in 5000 zakovic.

Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 30. julija ponudbe o dobavi 500 kg tovozne masti in 3 ampermetrov.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 6. avgusta ponudbe o dobavi 330 kg usnja.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 30. julija ponudbe o dobavi 1500 kg arzenika, 1000 kg zelenega volka v prahu, 100 kg oksida v prahu, 1000 kg svinčene belila in 1500 kg stearinske kisline; do 31. julija o dobavi 4000 kg kolofonije, 2000 kg katrana, 500 kg smole, 30 pol pozitivnega amonijakovega papirja in 2500 kg solvent-nafta; do 2. avgusta o dobavi 2000 m lanene jadrane, 2000 m impregnirane lanene jadrane in 800 m američana; do 5. avgusta pa o dobavi 20 kg »Aquadag«-paste, 150 kg petriks paste, 20 kg čebelnega voska in 100 kg bencola.

Nabava p. t. t. obrazcev. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje za dobavo 142 poštnih obrazcev prvo pismeno licitacijo, ki bo dne 30. julija ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka, soba št. 42, Sv. Jakobova trg št. 2. Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 5% kavcija v pisarni običnega odseka direkcije pošte v Ljubljani, kjer se pogoji lahko vpogledajo in kupijo po 80 Din.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki

575 — Verona: orehova debela za izdelavo furnirjev;
576 — Messina: jelov in smrekov les;
577 — Tirana: zastopnik za les in pohištvo;
578 — Milan: drva in oglje;
579 — Bordeaux: zastopnik za doge;
580 — Anvers: pohištvo iz vpognjenega lesa;
581 — Sofija: tamin, celuloza.

Deželni pridelki in zdravilne rastline

582 — Šangaj: hmelj;
583 — Konstanca: zastopnik za živila;
584 — Immendorf (Avstrija) oljnate pogache;
585 — Trst: zastopnik za fižol;
586 — Hamburg: zastopnik za oljnate pogache in sekanec;
587 — London: zdravilne rastline, bolhač in seme;
588 — Praga: zimna repica;
589 — Dublin: fižol;
590 — Marseille: zdravilne rastline, posebno bolhač;

Proizvodi sadjarstva in vinarstva

591 — Chiavari (Italija): sveže maline;
592 — Šangaj: suhe češplje in vino;
593 — Dunaj: sveže in suhe češplje, grozdje, orehi, pekmez in drugo sadje;
594 — Trst: zastopnik za suhe češplje;
595 — Berlin: zastopnik za sveže in suhe češplje in pekmez;
596 — Augsburg: zastopnik za vse vrste sadja;
597 — Barcelona: suhe češplje za izvoz na Island.

Živinski, perutninski in ribni proizvodi

598 — Gdanšk: gobe;
599 — Coswig: žive goske in race;
600 — Trst: zastopnik za jajca;
601 — Milan: zastopnik za mesne konzerve in druga živila;
602 — Forst (Lužice): kozja, konjska in kravja dlaka in konjska žima;
603 — Francoska: sirove kože od svinj in drugih domačih ter divjih živali;
604 — Marseille: gobe;
605 — Jablonec (Čsl.): vseh vrst ovčja in suha čreva;
606 — Marseille: morski koralji;
607 — Bilbao: jajca;
680 — Solun: sirova volna in sirove kože.

Rudarstvo in kovinski proizvodi

609 — Dunaj: kavstično pečen magnezit, bel in zmet;
610 — Sofija: bela in črna pločevina, kositerski v šibicah in kosih, svinec v kosih, baker v šibicah, ceveh itd., železo vsake vrste, zlasti betonsko;
611 — Sofija: sirovi mavec, cink;
612 — Pariz: sljudovec;

Industrijski predmeti

613 — Tirana: zastopnik za cement, vodovodne cevi, železo v šibicah, barve in laki, umetno gnojilo, obutev, kožni izdelki; nogavice, rokavice, tiskano platno, papir in ostali pisalni pribor, anilinske barve, parfumerija in klobuki;
614 — Šangaj: cigaretni papir;
615 — Constanca: zastopnik za domače predmete in kuhinjsko posodo;
616 — Sousse (Tunis): zastopnik za obutev, copate, sandale in lahke čevlje;
617 — Amsterdam: pliš za čezmorske dežele;

618 — Sofija: Glauberjeva sol, solna in žveplena kislina, vinski kamen, karbid, naftalin, natrijev karbonat, drobno železno blago, železno orodje;

619 — Sofija: kemični proizvodi, modra galica itd.;

620 — New York: tul, čipke, elastično platno za steznike.

Razno

621 — Dunaj: cunje;

622 — Mulhouse: razne sirovine za tekstilno, parfumerijsko in farmacevtsko industrijo ter za industrijo barv in eksplozivnih snovi;

623 — Enschede (Holandija): kmečke na roko pletene volnene rokavice;

624 — Angoulême: predmeti za papirnice, knjigarne, bazare itd.

Razno

Zastopniki »Jugoslovenske akcije« v Zagrebu so zaprosili notranjega ministra, da potrdi spremembo njihovih pravil, da bo mogla njih organizacija delovati tudi na političnem polju.

Zgradbo velike sarajevske katoliške katedrale je oddal sarajevski nadškof dunajskim arhitektom in dunajskim gradbenim družbam. Domači arhitekti so zaradi tega zelo ogorčeni, posebno še ker je bila stavba oddana brez razpisa natečaja.

Za direktorja tobačne tvornice v Ljubljani je imenovan Edvin Jili, dosedaj direktor tobačne fabrike v Sarajevu.

Premogovnik Jerma-Gabernik, ki je last koncerna Matejić, kateremu je dovolila Narodna banka velike kredite, izkazuje za l. 1933 2,7 milijonov Din izgube, dočim je znašala izguba za l. 1932 1,5 milijonov, Skupno v dveh letih je imel rudnik 4,2 milijonov Din izgube, skoraj za polovico svoje delniške glavnice.

V premogovniku Vrška Čuka v Timoški pokrajini je eksplodiral metan. Šest rudarjev je bilo ubitih več pa ranjenih. Te pogoje nesreče v južnih rudnikih pač dokazujejo, da je za varnost rudarjev mnogo premalo poskrbljeno.

Obisk tujev v vsem našem Primorju je letos znatno večji ko lani. Posebno se je povečalo število turistov iz Poljske.

Tvornica za izdelavo strojev, potrebnih tekstilni industriji, je bila zgrajena v Smederevski Palanki. Lastnik tvornice je Francoz, prav tako pa so Francozi tudi vodilni inženjerji.

Neka Splitčanka, ki je živela v Kairu, je zapustala mestu Jeruzalemu in papežu 70 milijonov Din.

Za izpopolnitev cestnega omrežja na Moravskem je določila čl. vlada 100 milijonov Kč. Kdaj bo podobna vest zapisana za naše kraje!

Silno je zaposlena angl. letalska industrija. Vse tvornice delajo v treh izmenjavah. Posebno veliko novih naročil je iz vzhoda. Evrope, Danske, Finske in Avstralije.

Da poveča proizvodnjo v svojih tvornicah za orožje, je sovjetska vlada povišala vsem delavcem v orožnih tvornicah plače, znižala davke in jim dovolila še druge ugodnosti.

Češkoslovaška pošta ne sprejema pošiljk z madjarskimi letalskimi znamkami, ker imajo revizionističen napis »Giustizia per l' Ungheria«.

Ker je nemška vlada prepovedala švicarske liste, je odgovorila švicarska vlada s prepovedjo rajhovskih listov. Za švicarske liste so se namreč v Nemčiji kar trgali, ker svojim časopisom v Nemčiji ljudje ne verujejo več.

Novo lastnost zlata so odkrili v Ameriki. Pri zelo nizki temperaturi ne daje večina kovin električnemu toku nobenega odpora. Poizkusi pa so sedaj dokazali, da se odpor zlata tudi pri najnižji temperaturi ne izpremeni.

V utrdbi Otopeni blizu Bukarešte je eksplodiralo municijsko skladišče, v katerem je bila stara municija še iz svetovne vojne. Eksplozija je baje nastala zaradi vročine. Dva vojaka sta ubita, več pa je ranjenih.

V znamenitem grškem samostanu Megafilon na Peloponezu je nastal požar, ki ga kljub največjemu trudu niso mogli pogasiti. Vsled vročine je nato eksplodiral že pozabljeni, še iz leta 1821. shranjeni

smodnik, da so ostale od samostana le razvaline. Vsa dragocena knjižnica samostana je bila pri tem uničena.

Stekli volkovi so napadli večjo skupino rumunskih kmetov, ko so šli na trg v mesto. 28 kmetov so volkovi tako obgrizli, da sta 2 takoj umrli, 26 pa se bori s smrtno v bolnišnici.

V vsej sovjetski Rusiji je dva in pol milijona radio naročnikov.

Hranilne knjižice so ponarejali v Ljubljani štirje zlikovci in jih prodajali lahkovernim ljudem, ker teh nikdar ne zmanjka, za drag denar.

Proizvodnja zlata v Rusiji stalno napreduje. Leta 1929 je znašala še 1,100.000 unč, l. 1933 pa že 2,814.000 unč ter je Rusija v proizvodnji zlata prišla iz četrtega na drugo mesto, takoj za Južno Afriko.

Povečana ameriška proizvodnja

Kakor dokazujejo uradni podatki, se je v letošnjem prvem polletju ameriška proizvodnja krepko opomogla.

Proizvodnja sirovega železa se je dvignila od 4.44 na 9.8, sirovega jekla pa od 9.0 na 16.35 milijonov ton. O napredku avtomobilske proizvodnje, ki se je dvignila od 1.03 na 1.8 milijonov voz, smo že poročali. Gradbena delavnost se je znatno povečala in vrednost investicij se je dvignila od 446 na 631 milijonov dolarjev. Tudi v trgovini se je promet znatno dvignil in sicer tako v podrobnosti kot tudi v trgovini na debelo. Vsota izplačanih dividend je narasla od 1222 na 1345, izdaja efektov pa od 337 na 755 milijonov dolarjev. Pripomniti pa je treba, da se v zadnjem času opazja padeč proizvodnje.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Trg je bil dobro založen, zlasti pa sadni trg. Mnogo je bilo na trgu sadja iz Štajerske. Hruške so bile po 3.50 do 4 Din za kg, jabolka po 4 do 6, borovnice po 2, jagode, ki jih je že zelo malo, po 8 Din za kg in brusnice po 8 Din za liter. Zadnje češnje so se prodajale po 4 Din kg. Primeroma zgodaj so na prodaj breskve, ki se prodajajo po 8 do 10 Din za kg. Rdečih malin je zelo mnogo na trgu in se prodajajo po 3 do 3.50 Din za liter.

Tudi trg z zelenjavo je zelo dobro založen in so cene nekoliko popustile. Novi krompir se prodaja že po dinarju, čebula je po 1.25 Din, koleraba po dinarju. Zelo poceni je salata in prav tako tudi kumare. Največje glave so po 2 Din. Tudi buč je na trgu precej in se prodajajo po dva dinarja.

Na perutninskem trgu je bilo manj živalno. Najcenejši piščanci so se prodajali po 22 Din par ali po 13 Din piščanec. Bolj rejeni piščanci pa so se prodajali tudi po 40 Din par.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski trg dne 13. julija 1934 je bilo pripeljanih 176 svinj, cene so bile te: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari komad 90 do 100 Din, 7—9 tednov 120 do 150 Din, 3 do 4 mesece 250 do 300 Din, 5—7 mesecev 320 do 380 Din, 8—10 mesecev 400 do 450 Din, 1 leto 500 do 550 Din, 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 8.50 do 10 Din. Prodanih je bilo 114 svinj.

Program Ljubljanske radiopostaje

Petek, dne 20. julija. 12:15: Reprodukcijska angleška plesna glasba — 12:45: Poročila — 13:00: Čas, bolgarske narodne pesmi (plošče) — 18:00: Vojaške godbe igrajo na gramofonskih ploščah — 18:30: Izleti za nedeljo (društvo Krka) — 19:00: Potek športnikovega dne (g. Ivo Zor) — 19:30: Predavanje ZKD — 20:00: Prenos iz Zagreba — 22:00: Čas, poročila — 22:15: Valčki in polke v reproducirani glasbi.

Sobota, dne 21. julija. 12:15: Pesmi in plesi raznih narodov — 12:45: Poročila — 13:00: Čas, pesmi in plesi raznih narodov — 18:00: Harmonika v repr. glasbi — 18:30: Zabavno predavanje: O krizih in težavah stanovanjskega najemnika (L. Mrzel) — 19:00: Čakavska lirika (A. Cerkevnik). 19:30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20:00: Vokalni solistični koncert gđ. Kristanove — 21:00: Josip Jurčič — Jurij Kozjak (zvočna igra) — 22:00: Čas, poročila — 22:15: Reproduc. operetni venčki.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporočila
špecerijsko blago
več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi razno vrstno rudninsko vodo
Lesna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom
Telefon št. 26-66 Ceniki na razpologo!

Žitni monopol na Češkoslovaškem v veljavi

Objavljena je bila naredba o ustanovitvi Češkoslovaške žitne družbe, ki ima monopol za nakup domačega žita in krme ter za izvoz žita in krme. Delniška glavnica nove družbe znaša 50 milijonov Kč. Iz dobička družbe gre 5% za splošni rezervni fond, dokler ta ne doseže 20% glavnice. Ostanek dobička se uporabi za dividendo, ki sme znašati največ 6%. Če v kakšnem letu ne bi bilo nobenih uvoznih kupcij ali nobenih uvoznih dobičkov ali če ti ne bi dosegli 60 milijonov Kč, bo državna blagajna doplačala vsoto, ki manjka do 60 milijonov Kč.

Češkoslovaška vlada je nato sklenila z novo žitno družbo pogodbo o cenah žita. Določene so bile te nakupne cene: za pšenico 162 Kč, za rž 125, za krmski ječmen in oves 112 ter za koruzo 102 Kč. Prodajna cena pa bo za 7 do 8 Kč višja za sto kil. Ta razlika v ceni bo dobiček družbe.

Zenica bo vendarle povečala obrat

Zeniška železarna povišuje svoj delniški kapital na 15,000.000 Din. Povišanje bo izvedeno na ta način, da se izda 275.000 novih delnic v nominalnem znesku po 50 dinarjev. Povišanje delniške glavnice naj omogoči razširjenje obrata, kar se je še pred kratkim dementiralo.